

Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Žulová,
Komenského 154, 790 65 Žulová

tel. 584 459 357
IČO: 64988287

e-mail: reditelka@vuzulova.cz
web: www.vuzulova.cz

EVALUACE MINIMÁLNÍHO
PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
2024/2025

Mgr. Jan Zifčák, DiS.
Metodik prevence

Mgr. Dagmar Bakešová
Reditelka

V Žulové 1. 9. 2025

VÝCHOVNÝ ÚSTAV ŽULOVÁ

Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Žulová, Komenského 154, se nachází v okrese Jeseník a je dobře dostupný vlakem i autobusem z celé Moravy a Čech.

Žulovsko a Jesenícko se může pochlubit krásnou přírodou, čistým ovzduším a mnoha přírodními i kulturními památkami.

Objekt výchovného ústavu, se nachází na okraji města Žulová. Mimo ubytovací části pro děti nabízí moderně vybavené prostory pro střední školu a zájmové aktivity. Děti mají k dispozici množství aktivit pro volný čas a sportovní vyžití. K objektu patří pozemky, které jsou využívány ke sportovním, pracovním i rekreačním aktivitám. Je zde hřiště, venkovní posezení, záhony pro pěstování zeleniny, květin, bylinek a skleníky. Všechny prostory působí útulným a příjemným dojmem.

Zřizovatelem našeho výchovného ústavu je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Hlavní náplní činnosti je výchova a vzdělávání umístěných dětí.

Kapacita je 32 dětí ve věku 15 – 18, případně 19 let s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou, případně umístěných na základě předběžného opatření se závažnými poruchami chování.

Součástí výchovného ústavu je střední škola, celkový povolený počet žáků školy je dvacet.

Výchovný ústav měl v uplynulém školním roce dvě výchovná oddělení

Oddělení č. 1 pro děti připravující se na povolání

Na tomto oddělení jsou umístěny děti s poruchami chování připravující se na povolání vyžadující stálou kontrolu.

Oddělení č. 2 s výchovně léčebnou péčí

Jedná se o děti vyžadující intenzivní individuální péči. Jsou zde chlapci se závažnými poruchami chování, experimentující s návykovými látkami nebo drogově závislé. Ve vztahu k dětem plní zejména úkoly výchovné, vzdělávací, resocializační a terapeutické.

**EVALUACE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
2024/2025**

CÍL MPP

Cílem MPP je výchova a vzdělávání ke zdravému životnímu stylu, vytváření zdravého vztahového prostředí a prevence vzniku a rozvoje sociálně patologických jevů (SPJ) u našich dětí. Dále se jedná o socializaci či resocializaci s ohledem na jednotlivce a stav jeho osobnosti. Ve vztahu ke specifčnosti dětí VÚ, SŠ a ŠJ Žulová se dále jedná o terciární prevenci již vzniklých a rozvinutých sociálně patologických jevů.

REALIZACE MPP

Na realizaci MPP se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci VÚ, SŠ a ŠJ Žulová. Minimální prevence vzniku a rozvoje sociálně patologických jevů je ve VÚ, SŠ a ŠJ Žulová zahrnuta v rámci realizace řízených reedukačních aktivit, dle plánů organizovaných akcí, které jsou vázány na zásadní problematiku, které se nejčastěji projevují u našich dětí (jedná se o všechny typy prevence indikovaná, sekundární, terciální apod., zaměřenou na obecně rozšířené problematiky).

ANALÝZA VÝCHOZÍ SITUACE

Na základě řešených situací v minulém školním roce a indicií získaných od interních i externích zdrojů, dále na základě studia průvodní dokumentace našich dětí, individuální i skupinové práci, pozorování skupinové dynamiky a vztahů ve výchovných skupinách, z individuálních pohovorů a dalších zdrojů bylo zjištěno, že se mezi zásadní problematiky ve VÚ, SŠ a ŠJ Žulová za poslední školní rok řadí zejména: zneužití dovolenek k útěkům, spojené s užíváním omamných a psychotropních látek, zneužití samostatných vycházek k útěkům, spojené s užíváním omamných a psychotropních látek, ničení ústavního majetku, pronášení kuřáckých potřeb do školského zařízení, slovní agrese na adresu pedagogických a nepedagogických pracovníků a v poslední řadě se setkáváme často s podvodným jednáním a lhaním.

PŘEVAŽUJÍCÍ PROBLEMATIKA DĚTÍ VE VAZBĚ NA SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY

Ze studia jednotlivých dokumentací našich dětí je zcela zřejmé, že se problematika patologického chování obecně týká specifických oblastí. Tyto oblasti jsou: oblast vztahů, oblast závislostního chování, oblast trávení volného času, oblast sexuality a oblast seberealizace, vazby na budoucnost a potřeby seberozvoje. Tyto obecně se projevující problematiky řeší *Plán organizovaných akcí*, který je závazným a metodickým dokumentem k realizaci řízených reedukačních aktivit.

**EVALUACE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
2024/2025**

KRÁTKODOBÉ CÍLE MPP

- Zajištění okamžité ochrany potencionálním i reálným obětem rizikového chování agresorů (*šikana, agrese, kyberšikana, vandalismus, intolerance, extremismus, rasismus, netolismus, rizikové sexuální chování, závislostní chování, užívání návykových látek, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě.*).
- Práce pedagogů, klíčových pracovníků a odborných pracovníků s jednotlivci i se skupinami s cílem vést děti k pochopení a přijetí významu zdravé komunikace, a to jak v rámci vrstevnické skupiny, tak v mezigeneračních vztazích.
- Rozpoznávání vztahových problémů a řešení nastalých situací.
- Zajištění okamžité intervence v případech zjištění akutních problémů skupiny či jednotlivců.
- Tvorba a zajištění příležitostí k obecné interakci, zajištění prožitkových aktivit.
- Zajištění dalšího vzdělávání pedagogického personálu ve vazbě na vázaná a aktuální témata.
- Ve spolupráci s ostatními pedagogickými a odbornými (popřípadě i nepedagogickými) pracovníky vyhledávat jedince či skupiny se sklony k rizikovému chování a jednání.

STŘEDNĚDOBÉ CÍLE MPP

- Všestranný rozvoj osobnosti dítěte s ohledem na sociální a další kompetence.
- Osvojování prosociálních vzorců chování dětí.
- Osvojování schopnosti rozeznat normu od abnormality a vzbudit potřebu života a chování dle obecně i formálně uznávaných norem.
- Osvojování komunikačních dovedností, zejména vnímat komunikaci jako základní prostředek tvorby a udržení vztahů, nebát se komunikovat, naučit se řešit problémy.
- Osvojovat si schopnost vytvářet kvalitní vztahy a vnímat kvalitu hodnot.
- Zachovat a nadále rozvíjet již funkční aktivity a zájmové kroužky.

DLOUHODOBÉ CÍLE MPP

- Pokud možno, eliminace výskytu sociálně patologických jevů. Minimálně však jejich maximálně možná eliminace.
- Rozvoj sebereflexe, vazby na budoucnost a aktivity v oblasti seberozvoje.
- Vytvoření zdravého a bezpečného prostředí pro realizaci výchovně vzdělávacího procesu.
- Vytvoření sociálně kvalitního prostředí.
- Vést děti k finanční gramotnosti a řešit jejich pohledávky.
- Práce s rodinou - rekonstrukce rodinných vazeb, práce s rodinným systémem.

**EVALUACE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
2024/2025**

REALIZACE MPP

Pedagogové a ostatní zaměstnanci VÚ, SŠ a ŠJ Žulová:

Všichni zaměstnanci VÚ, SŠ a ŠJ Žulová jsou povinni vnímat dění kolem sebe, a to zejména ve vztahu k dětem našeho zařízení a v případě zjištění rizikového a závadového chování, či podezření na rizikové chování, učinit vhodná opatření, informovat vedení výchovného zařízení.

Mezi vhodná opatření patří zejména:

1. Vzájemná komunikace, okamžité předávání informací.
2. Poskytnout okamžitou pomoc, citlivý přístup a ochranu dítěti v případě, že o pomoc či ochranu požádá (toto bez ohledu na subjektivní vyhodnocení situace, dítě může být ve špatném rozpoložení a situaci může vnímat nereálně), hrozí neadekvátní reakce.
3. Poskytnout okamžitou ochranu či pomoc dítěti v případě, že je zřejmě ohroženo agresorem nebo vlastním rizikovým chováním, a to i v případě, že o pomoc či ochranu nežádá.
4. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou povinni poskytnout dítěti základní poradenskou pomoc, specifickou poradenskou pomoc poskytuje metodik prevence, etoped, speciální pedagog, terapeut, adiktolog, psychiatr, vedoucí vychovatel, zástupce ředitelky a výchovný poradce.
5. Pedagogičtí pracovníci se podílí na diagnostice výchovných skupin, předávají si informace o dětech s projevy rizikového chování, věnují se jim společně s metodikem prevence, speciálním pedagogem a výchovným poradcem.
6. Odborný personál doporučuje na základě porady a konzultací oslovení externího odborníka.
7. Pedagogičtí pracovníci se řídí pokyny metodika prevence a plní dílčí úkoly, které jim přísluší a vztahují se k problematice minimální prevence vzniku a rozvoje sociálně patologických jevů.
8. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou informováni o vázaných skutečnostech, a to dle jejich závažnosti, na pedagogických radách, telefonicky či osobně.

Děti VÚ, SŠ a ŠJ Žulová:

Jsou seznámeny s činností metodika prevence při vstupním pohovoru. Dále jim je činnost odborných pracovníků připomínána v rámci týdenních komunit či setkání.

Informace jsou dětem k dispozici na nástěnkách – na oddělení a ve školní jídelně.

Dále jsou poskytovány letáčky s protidrogovou tematikou. Pro anonymní podání informací slouží schránky důvěry, zřízeny na všech výchovných skupinách.

Rodiče či zákonní zástupci dětí VÚ, SŠ a ŠJ Žulová:

Mají právo na veškeré vázané informace ve vztahu k sociálně patologickým jevům a další příslušné informace.

Názory rodičů a zákonných zástupců jsou pedagogickým personálem, výchovným poradcem a metodikem prevence reflektovány a interpretovány na pedagogických poradách.

**EVALUACE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
2024/2025**

Spolupráce s odborníky a externími institucemi v souvislosti s řešením SPJ:

Policie ČR - Obvodní oddělení Žulová, Hlavní 149, 790 65 Žulová

MěÚ Žulová, odbor přestupků, Hlavní 36, 790 65 Žulová

Policie České republiky – KŘP OLK, Odd. obecné kriminality, Moravská 4, 790 01 Jeseník

Okresní státní zastupitelství Jeseník, Nábřežní 290/20, 790 01 Jeseník

Probační a mediační služba Jeseník, Nábřežní 290/20, 790 01 Jeseník

Psychiatrická nemocnice v Opavě, Olomoucká 305/88, 746 01 Opava

Pohyb dětí na VÚ v průběhu školního roku 2024/2025

Umístění:

V průběhu školního roku 2024/2025 bylo do zařízení umístěno celkem 49 dětí, dětí, z toho na oddělení připravující se na povolání – 26 dívek a na oddělení s výchovně – léčebným režimem 23 chlapců.

Nejvíce přijatých dětí do našeho zařízení bylo přijato z jiných zařízení, jako jsou DD, DDŠ, DÚM a VÚ.

Důvody umístění byly problémy: agresivita, užívání návykových látek, útěky, záškoláctví, nerespektování autorit a závadová parta.

Útěky:

Ve školním roce 2024/2025 došlo celkem k **71 útěkům**.

Nejčastěji dochází ke zneužití dovolenky a následného nenávratu do zařízení. Jejich cílem bylo např. prodloužení dovolenky, např. kontakt se závadovou partou, nezřídka spojené s užíváním omamných a psychotropních látek nebo alkoholu.

**EVALUACE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
2024/2025**

Uložená opatření ve výchově

Kladná opatření ve výchově

Zpravidla se jednalo o aktivitu nad rámec svých povinností, za dobré umístění a účast v soutěžích v rámci výchovného ústavu, dobré chování, aktivní přístup k povinnostem atp.

Záporná opatření ve výchově

Zpravidla se jednalo o útěky, užití OPL na útěku, vnesení kuřáckých potřeb do prostor ústavu, nevhodné chování k jinému dítěti a k pedagogovi. Často za opakované a závažné neplnění a porušování vnitřního řádu.

Nežádoucí projevy nevhodného chování jsou evidovány v **PŘÍLOZE Č. 1**.

Na celkovém snížení počtu sociálně patologických jevů mělo značný vliv vedení zájmových kroužků, jejichž materiální zabezpečení bylo na velice dobré úrovni. Množství těchto kroužků bylo velmi bohaté a různorodé, kdy si děti mohly opravdu vybrat (keramiky, turistický, výtvarný, sportovní, cizích jazyků a vaření).

V rámci vyplnění volného času u dětí byly zapůjčovány dětem knihy z knihovny VÚ, které jsou pravidelně doplňovány o nové zajímavé knižní tituly (seznam knih k zapůjčení je k dispozici v kanceláři zástupce ředitele).

Mezi další akce, které pomohly snižovat výskyt sociálně patologických jevů, byly významné **akce našich skupinových vychovatelů:**

- celodenní pobyty v přírodě
- cykloturistické a turistické akce
- příprava obědu v přírodě
- příležitostné brigády a výpomoci
- nesčet dobrovolnických úklidů po ničivé povodni v září 2024
- přednášky a besedy s cestovateli v kině Pohoda Jeseník
- vánoční a velikonoční trhy
- pobyt na chatě
- sportovní akce v rámci zařízení a v rámci okolí
- exkurze do SDH, HZS
- a tradiční akce: den dětí, pálení čarodějnic, vánoční tvorba dekorací, velikonoční tvorba dekorací, tvorba keramických vánočních dárků.

**EVALUACE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
2024/2025**

Velký význam mají i činnosti pracovníci odborného úseku na VÚ, kteří se značným způsobem podílí na chování dětí.

Organizované akce:

- rodinná setkání – práce s rodinným systémem
- turistické a cykloturistické akce
- Mikulášská besídka
- podzimní hry
- Den dětí
- Exkurze do JE Dukovany
- ekologické dny – Uklid'me svět, Uklid'me Česko

Veškeré preventivní akce jsou uvedeny v **PŘÍLOZE Č. 2**

**EVALUACE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
2024/2025**

Činnost odborného úseku

Práce s rodinným systémem – během školního roku 2024/2025 proběhlo celkem 23 konzultací se zákonnými zástupci našich dětí, z toho 7 pomocí on-line platform (Skype, Zoom, Google Meet ...)

Takřka neustále probíhá poradenství a podpora prostřednictvím telefonického pohovoru.

Práce je zaměřena zejména na vztahy, řešení vzájemných problémů a dalšího fungování rodiny v budoucnosti. Nastavení pravidel a hranic rodičovské kompetence.

I přes pozvání rodičů do našeho zařízení se dostaví pouze minimum. Důvody jsou především vzdálenost a finanční potíže.

Případové konference - je nástroj interdisciplinární spolupráce, který v rámci systému sociálně-právní ochrany dětí slouží ke koordinaci činností všech zúčastněných subjektů (OSPOD, zákonní zástupci, výchovný ústav, škola, případně psycholog, kurátor, aj.) ve prospěch dítěte. Pořádá ji OSPOD zejména v případech, kdy je dítě umístěno mimo rodinu (např. ve výchovném ústavu) nebo když dochází ke zvažování závažných kroků v jeho životní situaci (návrat do rodiny, změna typu péče, dlouhodobá dovolenka spojená se studiem nebo prací, apod.).

Celkově jsme se účastnili 13 případových konferencí.

Měsíční cíle – těší se velké oblibě, jak na oddělení chlapců, tak dívek. Jejich princip je plnění dílčích úkolů, které slouží k rozvoji a k osamostatnění. Za splněné úkoly si mohou klienti vybrat benefit.

Ve školním roce 2024/2025 byl největší zájem o dřívější odjezd na dovolenku.

**EVALUACE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
2024/2025**

Krizová intervence – byla prováděna etopedy, terapeutem a adiktologem.

Nejčastější příčinou pro krizovou intervenci byly hádky s rodiči (či pěstouny), stavy po relapsu a náhlé změny v chování.

Letáky, brožury – na výchovné skupiny jsou neustále doplňovány letáky a brožury s preventivní tematikou. Sledovány jsou i nové trendy v oblasti závislosti a pedagogičtí pracovníci jsou o nich informováni

Nástěnky metodika prevence – jsou aktualizovány na určitá témata z oblasti sociálně patologických jevů, trendů a problematiky.

Skupiny terapeuta - jsou zaměřeny na rozvoj komunikačních schopností, spolupráci, sebezpoznání a důvěru. Průběh a téma každé skupiny je upravováno dle počtu dětí, složení, aktuálních problémů a potřeb a vlastních námětů, které si děti přinesou.

Cílem skupin je zejména trénink sociálních dovedností, vzájemný respekt a tolerance, akceptace názorů ostatních, zdravé vyjadřování pocitů a snaha změnit nežádoucí vzorce.

Skupiny etopeda – jedná se o reedukační, kompenzační a resocializační činnost, kdy se děti vedou k základním poznatkům z oblasti: práva, ekonomiky, etiky, etikety, zeměpisu, dějepisu a základů společenských věd. Dále provádí pedagogickou a psychologickou nápravnou činnost.

Cílem je získat nové poznatky v oblastech vzdělání a simulovat situace, které přijdou se zletilostí.

Skupiny adiktologa - činnost v rámci preventivní, léčebné a rehabilitační péče v oblasti drogové závislosti.

Finanční gramotnost – etoped a skupinový vychovatel vede děti ke znalosti v oblasti ekonomické a finanční gramotnosti. Pomáhá jim řešit zadluženost, která je zejména způsobena zahálčivým způsobem života, neřešení upomínek, právní pomoci a náklady soudního řízení.

Mezi dětmi se najde i pár, takových, které vedou k této pomoci laxní a odmítavý přístup.

Zabezpečení předvýstupního období: jedná se o soubor postupů při blížící se zletilosti či ukončením pobytu ve VÚ v rámci splněné výchovně – léčebného režimu, nebo zrušení soudního opatření.

**EVALUACE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
2024/2025**

Závěrečné zhodnocení za školní rok 2024/2025

1. Většina naplánovaných akcí proběhla a byla hodnocena velmi dobře.
2. V rámci prevence v oblasti sociálně patologických jevů jsou na chodbách u příslušných výchovných skupin dětí umístěny schránky důvěry, kdy o jejich obsahu vedl výchovný poradce záznamy a to i v případě, že byly využívány většinou anonymně.
3. Metodik prevence zaznamenával negativní jevy na VÚ, SŠ a ŠJ a spolupracoval s vychovateli na jejich řešení. Výskyt negativních jevů, postupy a opatření k nápravě byly prezentovány na poradách.
4. Nedílnou součástí vzdělávání dětí bylo využívání počítačové učebny k osvojení základních návyků počítačové gramotnosti a jejího využití v praktickém životě. Hlavní důraz byl kladen na vyhledávání škol, které v daném školním roce ukončily pobyt ve VÚ.
5. Vychovatelé, kteří získali poznatky v oblasti sociálně patologických jevů, tyto bezodkladně předávali metodikovi prevence, který prováděl vyhodnocení a ve spolupráci s vychovateli stanovil způsob řešení.
6. Došlo k pronesení zakázaných látek do školského zařízení, konkrétně látky kratom. Situaci jsme řešili dle vnitřního řádu zařízení.
- 7.
8. Za následek vyhrožování, slovní agresí a ničením ústavního majetku došlo ve dvou případech umístění do CZP, vazby.
9. Etopedi a sociální pracovníci se zdr. zaměřením absolvovali prezenční školení: Adiktologické minimum, při společnosti LAXUS, Hradec Králové.
10. Ve školním roce 2024/2025 nás navštívila ohlášenou návštěvou Česká školní inspekce, proběhla kontrola MPP a Evaluace MPP. Podle hodnocení inspekce dokumenty vycházejí v souladu s platnými předpisy a normami.
11. Ve školním roce 2024/2025 se nám představil i nový zmocněnec pro ústavní a ochrannou výchovu Mgr., Bc. Štěpán Jílka, konzultoval s námi aktuální otázky ve věci prevence.
12. Pokračovali jsme ve spolupráci s okolními městy a obcemi v oblasti environmentální.
13. Pokračuje spolupráce s terapeutem z neziskového sektoru.
14. Byla ukončena spolupráce s adiktologem z TK při PNMO Bílá Voda.
15. Navázána byla nová spolupráce, a to s adiktologem z neziskového sektoru.
16. Pokračuje spolupráce s psychiatrem při Priessnitzových léčebných lázní a.s.

Vypracoval:

Jméno, příjmení, titul: Mgr. Jan Zifčák, DiS.

Funkce: metodik prevence a etoped VÚ

Telefon: 770 143 258

E – mail: etoped@vuzulova.cz

**EVALUACE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
2024/2025**

Schváleno dne:

razítko organizace

Mgr. Dagmar Bakešová
ředitelka

Přílohy:

1. Příloha č. 1 - Výskyt projevů nežádoucího chování
2. Příloha č. 2 - Plnění akcí v rámci MPP ve školním roce 2024/2025